

Investigating the classroom teacher candidates' self-efficacy believes towards music teaching in terms of miscellaneous variables

Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi¹

Onur Topoğlu²

Abstract

The purpose of this study is to determine whether there is a significant difference between the classroom teacher candidates' self-efficacy believes among music teaching and their ages, genders, grades, kind of music that they listen, the time they spent to listen to music, habit of going to a concert, the ability to sight-read and to play an instrument. The sample of the study was 264 classroom teacher candidates who get education in Adnan Menderes University. The study is a descriptive study and "Self-Efficacy Towards Music Teaching Scale" which was developed by Özmenteş (2011), was used to measure the classroom teacher candidates' self-efficacy believes. The results have shown that there was no relationship between the participants self-efficacy believes towards music teaching and their ages and there was no significant difference between participants self-efficacy believes towards music teaching and their genders but there was a significant relationship between the classroom teachers' self-efficacy believes towards music teaching and their grades. While there was no significant

Özet

Bu çalışmanın amacı, Adnan Menderes Üniversitesinde öğrenim görmekte olan sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançlarının, onların yaşlarına, cinsiyetlerine, sınıflarına, dinledikleri müzik türüne, günlük müzik dinleme sürelerine, konsere gitme sıklıklarına, nota okuyabilmelerine, çalgı çalabilmelerine göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymaktır. Araştırmanın örneklemini 264 sınıf öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Betimsel tarama modeli kullanılan bu çalışmada veriler, sınıf öğretmeni adaylarının özyeterlik inançlarını ölçmek amacıyla Özmenteş (2011) tarafından geliştirilen "Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik Ölçeği" ile elde edilmiştir. Araştırmanın sonucunda sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterliklerinin onların cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermediği ve sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlikleri ile yaşları arasında ilişki olmadığı saptanırken, sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterliklerinin onların sınıf düzeylerine göre anlamlı farklılık gösterdiği

¹ Bu makalenin bir kısmı 23-25 Mayıs 2013 tarihlerinde gerçekleşen XII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumunda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Dr., Adnan Menderes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, onurtopoglu@gmail.com

difference between the participants' self-efficacy beliefs towards music teaching and their habits of going to a concert and kind of music that they listen; there was a significant difference between the classroom teachers' self-efficacy beliefs towards music teaching and their ability to sight-read and to play an instrument and the time they spent to listen to music. Some suggestions had been made towards the results of the study.

Keywords: Music Education, Classroom Teacher Candidate, Self-Efficacy, Self-Efficacy Belief, Music Teaching.

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

ortaya konmuştur. Ayrıca katılımcıların dinledikleri müzik türü ve konsere gitme sıklıklarıyla onların müzik öğretimine yönelik özyeterlikleri arasında anlamlı bir fark saptanmazken sınıf öğretmeni adaylarının çalgı çalabilme, nota okuyabilme becerileri ve günlük müzik dinleme süreleri ile onların müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançları arasında anlamlı fark bulunmuştur. Araştırmanın bulguları doğrultusunda çeşitli öneriler getirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Müzik Eğitimi, Sınıf Öğretmeni Adayı, Özyeterlik, Özyeterlik İnancı, Müzik Öğretimi.

GİRİŞ

İnsan yaşamında tartışılmaz bir yeri olan müzik, pek çok farklı amaç doğrultusunda kullanılmaktadır. Bu amaçlardan bir tanesi de hiç şüphesiz ki eğitimidir. Gerek formal eğitim ile gerekse informal eğitim ile insan, hayatı boyunca öğrenmeye devam eder. Fakat erken çocukluk eğitiminin insan hayatında önemli bir yeri vardır. Özellikle okul öncesi dönemin ve ilkökul döneminin insan yaşamında büyük önem taşıdığı ve dolayısıyla çocukluk döneminde başlayacak müzik eğitiminin, çocuğun ileriki yaşantısında, durumlara ve olaylara farklı açılardan bakmasını sağlayacağından ve çocuğun farklı yönlerinin de gelişmesini sağlayacağından dolayı önemli olduğu düşünülmektedir. Özdemir ve Yıldız'a göre (2010) müzikle erken yaşlarda tanışma, müziksel öğrenmelerin gerçekleşmesi için gereklidir. Fakat müzik eğitime erken yaşlarda başlamak sadece müzik eğitimi için değil, çocuk gelişimi bakımından da önemli bir yere sahiptir. Sun ve Seyrek'e (1993) göre müziğin çocuk gelişimine etkileri; dil gelişimi, duygusal ve sosyal gelişim, bedensel ve psikomotor gelişim olmak üzere üç açıdan incelenebilir. Çocuk şarkı söylerken doğru ve güzel konuşma becerisini geliştirir; tek başına ya da arkadaşlarıyla müzik yaparken kişisel doyum sağlar, duygusal yönden gelişir, birlikte iş yapmanın gerektirdiği disiplin alışkanlığını kazanır, sosyalleşir. Çeşitli müziksel etkinlikler çocuğun bedensel ve psikomotor gelişimini de olumlu yönden etkiler. Okulöncesi ve ilkökul döneminde müzik eğitime başlamanın müzik birikimi ve kültürü gelişmiş bireyler yetiştireceğini öngören yaklaşımlar olduğu gibi erken yaşlarda başlayan müzik eğitiminin çocukta çeşitli bilişsel becerileri de geliştireceğini ileri süren pek çok çalışma da vardır (Ayata ve Aşkın 2008; Bayındır ve İnan 2008; Özdemir ve Yıldız 2010).

Milli Eğitim Bakanlığı'nın (1994) 1995-1996 öğretim yılında uygulanmaya başlanan İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programına göre, ilköğretim okullarındaki müzik eğitimi sekiz yıllık bir bütün olarak ele alınmakta ve birinci devre (1.ve 3. sınıf), ikinci devre (4. ve 5. sınıf), üçüncü devre (6. ve 8. sınıf) olmak üzere üç devreden oluşmaktaydı. Buna göre sınıf öğretmenleri gerektiğinde birinci sınıftan beşinci sınıfa kadar müzik derslerini üstlenebilmekteydi. 2012-2013 eğitim-öğretim yılında yürürlüğe giren 12 yıllık kesintisiz eğitimin ilk 4 senesi ilkokul dönemi olarak belirtilmiştir ve bu dönemde müzik derslerini sınıf öğretmenleri yürütmektedirler. Dolayısıyla sınıf öğretmenlerinin, ilkokul düzeyindeki öğrencilere temel müzik eğitimini verme konusunda büyük sorumluluğa sahip oldukları söylenebilir.

Ülkemizde ve yurtdışında gerçekleştirilmiş olan pek çok akademik çalışmada, ilkokul öğretmenlerinin müzik konusunda kendilerini yeterli hissetmedikleri ortaya konmuştur. Giles ve Frego (2004) gerçekleştirdikleri çalışmada müzik dersinin sadece sınıf öğretmenleri tarafından yürütüldüğü takdirde bu dersin temel amacının şarkı söylemek haline geldiğini belirtmişlerdir. Hash' e (2009) göre ilkokul öğretmenleri genellikle müzik öğretimi konusunda kendilerini rahat hissetmemekle birlikte müzik konusunda sorumluluk almak istemezler. İlkokul öğretmenleri eğer eğitim aldıkları sürede ya da meslek hayatlarında yeterince müzik konusunda kendini yetiştirmemişse bu durumun onların öğrencileri üzerinde olumsuz bir etkisi olacaktır. Ülkemizde gerçekleştirilen araştırmalarda da benzer önerilerde bulunulmuş, sınıf öğretmenlerinin hiçbir zaman bir müzik öğretmeni kadar müzik alanına yetkin olamayacağı ve bu çalışmalarda ilkokul düzeyinde müzik derslerine müzik öğretmenlerinin girmesinin gerektiği ileri sürülmüştür (Küçüköncü 2000; Şahin ve Aksüt 2002; Saydam 2003; Göğüş 2008; Kutluk 2010).

Öğretmenlerin sahip oldukları ve giderek artan sorumlulukları, sahip olması gereken yeterlilikleri de değiştirmektedir. Öğretmen yeterliliklerinin düzeyi öğrencinin öğrenmesini etkileyecektir. Öğretmen ne kadar yeterli ise öğrenci öğrenmeleri ve öğrenmelerin kalıcılığı da o kadar artacaktır (Karacaoğlu 2008). Öğretmenin alanına yeterli olması kadar kendisini alanında ne kadar yeterli hissettiği de önemlidir. Kişinin kendisini bir alanda ne kadar yeterli hissettiğine yönelik inancı eğitim psikolojisinde özyeterlik kavramıyla açıklanmaktadır. İlk kez Bandura'nın (1986) sosyal öğrenme kuramında telaffuz edilen özyeterlik kavramı, kişinin başarı kaydetmesi becerisine olan inançlarıyla ilgilidir (Bandura 2006). Özyeterlik algısı, bireyin gelecekte karşılaşılabileceği güç durumların üstesinden gelmede ne derecede başarılı olabileceğine ilişkin kendi hakkındaki yargısı, inancıdır (Senemoğlu 2003). Özyeterlik inançları, insanın güdü, mutluluk ve kişisel başarısında kilit rol oynamaktadır. İnsanda bir işi başaracağına yönelik bir inancın olması, o işin getirdiği

güçlükleri yenme ve o işi sürdürmeye devam etme konusunda önemli bir motivasyon kaynağı olarak görölmektedir (Özmenteş 2011). Bandura'ya göre özyeterlik algısı, bireyin motivasyonu üzerinde rol oynayan bir bilişsel faktördür. Çünkü özyeterlik algısı, hangi işin sorumluluğunu alacağımızı ve hangi işten kaçacağımızı, o iş için ne kadar çaba ve zaman harcayacağımızı, güçlükler ve başarısızlıkların bizi nasıl etkileyeceğini ve umutsuzluğa kapılıp kapılmayacağımızı büyük oranda etkilemektedir (Bandura 1993). Yapılan pek çok araştırma, özyeterliğin akademik motivasyon, öğrenme ve başarıyı etkilediğini ortaya koymuştur (Schunk ve Pajares 2002)

Demirtaş, Cömert ve Özer (2011) özyeterlik kavramını öğretmen açısından değerlendirmiş, öğretmenliğin gerektirdiği görev ve sorumlulukları yerine getirebilmek için sahip olunması gereken bilgi, beceri ve tutumları vurgulamışlardır. Kısaca öğretmen özyeterliği “bir öğretmenin sahip olduğu becerilerle, öğrencide bağlılık ve öğrenme gibi istenen sonuçları oluşturunca oluşturmayacağına ilişkin yargısı” ya da öğretmenin “görevlerimi yerine getirmek için gerekli düşünceleri ve eylemleri planlayıp uygulayabilir miyim?” soruna verdiği cevaptır. Öğretmenlerin, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği yeterlikleri yerine getirmeleri, onların iyi eğitim almalarının yanı sıra, görev ve sorumluluklarını yerine getirebileceklerine olan inançları ile de yakından ilgilidir (Küçükıılmaz ve Duban 2006).

Çocukluk döneminde alınan temel müzik eğitimi niteliğinin çocuğun müzikal gelişimindeki önemi ve çocuk gelişimindeki olumlu etkileri göz önünde bulundurulduğunda, sınıf öğretmeni adaylarının müzik alanındaki özyeterlik inançlarının büyük önem taşıdığı ve bu bakımdan da sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançlarının ne düzeyde olduğu ve bu inançlarının onların hangi özelliklerine göre farklılık gösterdiğinin önemli olduğu düşünölmektedir. Bu çalışmanın amacı, Adnan Menderes Üniversitesinde öğrenim görmekte olan sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançlarının onların yaşlarına, cinsiyetlerine, sınıflarına, dinledikleri müzik türüne, günlük müzik dinleme sürelerine, konsere gitme sıklıklarına, nota okuyabilmelerine, çalgı çalabilmelerine göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymaktır.

YÖNTEM

Bu bölümde sırasıyla araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel tarama modeli olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların ne olduğunu betimlemeye, açıklamaya çalışır. Bu

sayede onları iyi anlayabilme, gruplayabilme olanağı sağlanır ve aralarındaki ilişkiler saptanmış olur (Kaptan 1991).

Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evrenini Türkiye’de bulunan Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dallarında öğrenim görmekte olan sınıf öğretmeni adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 2012-2013 öğretim yılı bahar döneminde Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim görmekte olan 264 sınıf öğretmeni adayı oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterliklerini ölçmek amacıyla Özmenteş’in (2011) geliştirdiği “Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik Ölçeği” kullanılmıştır. 20 maddeden oluşan ölçeğin puan aralığı 20-100 arasındadır. Ölçeekteki maddeler Likert tipi beşli dereceleme kategorisine göre hazırlanmış ve Kesinlikle Katılıyorum: 5 puan, Katılmıyorum: 4 puan, Az Katılıyorum: 3 puan, Katılmıyorum: 2 puan, Kesinlikle Katılmıyorum: 1 puan olmak üzere puanlanmıştır. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı .90 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca çalışmanın amaçları kapsamında araştırmacı tarafından geliştirilen, katılımcıların yaş, cinsiyet, sınıf, konserlere gitme sıklığı, dinlediği müzik türü ve müzik dinlemeye ayırdığı zaman gibi değişkenleri ortaya koymayı amaçlayan bir kişisel bilgi formu da çalışmada veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Çalışmada, öncelikle araştırma verisinin parametrik analizler için gereken normal dağılım varsayımını (Coakes 2005) karşılayıp karşılamadığı incelenmiştir (Kolmogorov Smirnov $p > ,05$). Her analiz için yapılan Kolmogorov Smirnov testi sonucunda elde edilen puanlar şu şekilde belirlenmiştir: Cinsiyet $P,200 > ,05$, Günlük Müzik Dinleme Süresi $P,000 < ,05$, Tercih Edilen Müzik Türü $P,000 < ,05$, Çalgı Çalabilme $P,200 > ,05$, Nota Okuyabilme $P,200 > ,05$. Bu bulgular çerçevesinde normal dağılım gösteren gruplar için bağımsız örneklemler için t testi, normal dağılım göstermeyen gruplar için de Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançlarının öğrenim görmekte oldukları sınıf ve konsere gitme sıklıklarına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğinin incelenebilmesi sırasında birden çok grup karşılaştırılacağı için varyansların homojenliği analiz edilmiştir. Varyansların homojen olduğu (Sınıf $P,435 > ,05$; Konsere Gitme Sıklığı $P,253 > ,05$) tespit edildikten sonra parametrik testlerden tek yönlü varyans analizi

(ANOVA) kullanılmasına karar verilmiştir. Sınıf öğretmenleri adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançları ile sınıfları ve konsere gitme sıklıkları incelenirken birden fazla grup karşılaştırılacağından II. Tip hatadan kaçınmak için Bonferroni düzeltmesi yapılmıştır. Bonferroni düzeltmesi anlamlılık düzeyi/grup sayısı formülü ile belirlenmektedir (Miller 1991). Bu çalışmada, sınıf değişkeni dört grup olduğundan sınıf için anlamlılık düzeyi $(0,05/4)$ 0,01, konsere gitme sıklıkları için anlamlılık düzeyi $(0,05/3)$ 0,01 olarak belirlenmiştir. Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik algıları ile yaşları arasındaki ilişki Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı yöntemiyle incelenmiştir.

BULGULAR

Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik öz yeterlik inançlarının onların cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediği bağımsız örneklem için t-test yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Analiz sonuçları Tablo 1' de sunulmuştur.

Tablo 1. *Katılımcıların Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik İnançları ile Cinsiyetlerine İlişkin t-Testi Sonuçları*

Cinsiyet	N	\bar{x}	Ss	t	sd	p
Kız	165	73,76	12,73	,998	174,32	,320
Erkek	99	71,90	15,70			

$p < ,05$

Araştırmanın bulgularına göre sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançları (kız = 73,76, erkek = 71,90, $t_{174,32} = ,998$, $p = ,320$) onların cinsiyetlerine göre anlamlı fark göstermemektedir. Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançları ile onların yaşları arasındaki ilişki, Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı yöntemiyle incelenmiştir. Analiz sonuçları Tablo 2' de sunulmuştur.

Tablo 2. *Katılımcıların Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik İnançları ile Yaşları Arasındaki İlişki*

	Yaş	Toplam
Yaş	1	,02
Toplam		1

$p < ,05$

Araştırmanın bulgularına göre sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançları ile onların yaşları arasında ($r = ,02$, $p = ,70$) bir ilişki olmadığı saptanmıştır. Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine ilişkin özyeterlik inançlarını öğrenim görmekte oldukları sınıflara göre incelemek için yapılan tek yönlü varyans analizi testi (ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 3' de sunulmuştur.

Tablo 3. *Katılımcıların Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik İnançları ile Sınıfları Arasındaki İlişki*

Sınıf	N	\bar{x}	Ss	Sd	f	p	Anlamlı Fark	
1.	65	65,32	14,67	3 (GA)	14,14	,000	2-3	
2.	69	79,43	12,16				1-4	
3.	61	75,49	12,47	260 (Gİ)			1	
4.	69	71,86	12,50				2	
Toplam	264	73,07	13,92	263				

$p < ,01$

Gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi sonucunda katılımcıların müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançları ($F(3-263) = 14,14$, $p = ,000$) ile onların sınıfları arasında anlamlı fark olduğu görülmektedir. Farkın kaynağını bulmak için yapılan Bonferroni testi sonuçlarına bakıldığında 1. sınıfta öğrenim gören sınıf öğretmeni adaylarının özyeterlik inançlarının ($\bar{x} = 65,32$), 2. sınıf ($\bar{x} = 79,43$) ve 3. sınıfta ($\bar{x} = 75,49$) öğrenim gören sınıf öğretmeni adaylarına göre anlamlı derecede düşük olduğu, 2. sınıf öğrencilerinin de özyeterlik inançlarının 4. sınıf ($\bar{x} = 71,86$) öğrencilerinin özyeterlik inançlarına göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir. Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine ilişkin özyeterlik inançları ile dinledikleri müzik türü arasındaki ilişkiyi incelemek için Mann Whitney U testi yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 4' de sunulmuştur.

Tablo 4. *Katılımcıların Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik İnançları ile Dinledikleri Müzik Türüne İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları*

Müzik Türü	N	\bar{x}	Ss	Z	Mann Whitney U	p
1. grup	77	75,58	13,23	-1,818	6174,5	0,69
2. grup	187	72,03	14,09			

$p < ,05$

Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının dinledikleri müzik türleri ile onların müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançları karşılaştırılmıştır. Araştırmada, 1. grup müzik türünü Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği ve Klasik Batı müziği oluşturmaktadır. 2. grup müzik türü ise Türk Pop, Yabancı Pop, Rock ve R&B türleri oluşturmaktadır. Araştırmanın bulgularına göre sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik algıları ile dinlemekte oldukları müzik türü arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir ($U = 6174,5$, $p = ,69$). Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine ilişkin özyeterlik inançları ile günde ne kadar müzik dinledikleri arasındaki ilişkiyi incelemek için Mann Whitney U testi yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 5' de sunulmuştur.

Tablo 5. Tablo 4. *Katılımcıların Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik İnançları ile Müzik Dinleme Sürelerine İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları*

Müzik Dinleme Süresi	N	\bar{x}	Ss	Z	Mann Whitney U	p
- 1 saat	185	71,52	13,96	-2,794	5720,5	0,05
+ 1 saat	79	76,69	13,19			

$p < ,05$

Araştırmanın amaçları doğrultusunda gerçekleştirilen Mann Whitney U testi sonucunda günde 1 saatten fazla müzik dinleyen sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançlarının günde 1 saatten az müzik dinleyen sınıf öğretmeni adaylarına göre anlamlı derecede farklı olduğu saptanmıştır (U=5720,5, $p = ,05$). Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine ilişkin özyeterlik inançlarını konsere gitme sıklıklarına göre incelemek için yapılan tek yönlü varyans analizi testi (ANOVA) yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 6' da sunulmuştur.

Tablo 6. *Katılımcıların Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik İnançları ile Konsere Gitme Sıklıkları Arasındaki İlişki*

K.G.S.	N	\bar{x}	Ss	Sd	f	p
Hiç	32	70,56	17,49	3 (GA)	,654	,521
Yılda 1	186	73,58	13,09			
Ayda 1	46	72,76	14,52	261 (Gİ)		
Toplam	164	73,07	13,92	263		

$p < ,01$

Araştırmanın amaçları doğrultusunda sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançları ile onların konsere gitme sıklıklarını karşılaştırmak üzere gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi sonucunda konsere gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı görölmektedir ($F(3-263) = ,654$, $p = ,521$). Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine ilişkin özyeterlik inançları ile onların çalgı çalabilme becerileri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için bağımsız değişkenler için t-testi gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 7' de sunulmuştur.

Tablo 7. *Katılımcıların Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik İnançları ile Çalgı Çalabilmelerine İlişkin t-Testi Sonuçları*

Çalgı Çalabilme	N	\bar{x}	Ss	t	sd	p
Evet	118	79,54	12,16	7,46	262	,000
Hayır	146	67,84	13,06			

$p < ,05$

Araştırmanın bulgularına göre sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançları (evet = 79,54, hayır = 67,84, $t_{262} = ,7,46, p=,000$) onların çalgı çalabilme becerilerine göre anlamlı fark göstermektedir. Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine ilişkin özyeterlik inançları ile onların nota okuyabilme becerileri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için bağımsız değişkenler için t-testi gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 8' de sunulmuştur.

Tablo 8. *Katılımcıların Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik İnançları ile Nota Okuyabilmelerine İlişkin t-Testi Sonuçları*

Nota okuyabilme	N	\bar{x}	Ss	t	sd	p
Evet	194	76,41	12,36	7,08	262	,000
Hayır	70	63,00	13,86			

$p < ,05$

Araştırmanın bulgularına göre sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançları (evet = 76,41, hayır = 63,00, $t_{262} = ,7,08, p=,000$) onların nota okuyabilme becerilerine göre anlamlı fark göstermektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, Adnan Menderes Üniversitesinde öğrenim görmekte olan sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançlarının onların yaşlarına, cinsiyetlerine, sınıflarına, dinledikleri müzik türüne, günlük müzik dinleme sürelerine, konsere gitme sıklıklarına, nota okuyabilmelerine, çalgı çalabilmelerine göre farklılık gösterip göstermediği amaçlanmıştır. Araştırmanın bulguları doğrultusunda, sınıf öğretmenleri adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik algılarıyla onların cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ortaya konmuştur. Araştırmanın bu bulguları literatür ile de benzerlik göstermektedir (Çevik 2011; Akbaş ve Çelikkaleli 2006; Çubukçu ve Girmen 2007). Bu çalışmada olduğu gibi Çevik'in (2011) gerçekleştirdiği çalışmada da sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine ilişkin özyeterliklerinin, cinsiyet değişkenine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma olmakla birlikte, kadınların özyeterlik puanı erkeklerden daha yüksek çıkmıştır. Çalışmada sınıf öğretmeni adaylarının yaşları ile onların müzik öğretimine yönelik özyeterlik algısı arasındaki ilişki de incelenmiş ve araştırmanın bulguları bu örneklem için yaş ile müzik öğretimine yönelik özyeterlik algısı arasında bir ilişki olmadığını göstermiştir. Çalışmada, sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançlarıyla öğrenim görmekte oldukları sınıf incelenmiş ve katılımcıların özyeterliklerinin öğrenim görmekte oldukları sınıfa göre anlamlı derecede farklı olduğu ortaya konmuştur. Bu bulgular Çubukçu ve Girmen'in (2007) öğretmen adaylarının sosyal özyeterlik algılarının belirlenmesi isimli çalışmasının

bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Fakat bu çalışmada katılımcıların özyeterlik inançları ile sınıfları arasındaki farkın, sınıf öğretmenliği programında müzik dersinin 2. sınıfta verilmesinden kaynaklandığı düşünölmektedir. Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin toplam özyeterlik puanlarının 1. sınıfta en düşük seviyede iken 2. sınıfta en yüksek seviyeye ulaştığı sonra da giderek düştüğü göze çarpmaktadır. Özyeterlik puanlarındaki en düşük seviyenin 1. sınıftan sonra 4. sınıfta olması oldukça düşündürücüdür. Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik öz yeterlik inancı seviyelerinin giderek düşmesi meslek yaşamlarında bu konudaki özyeterlik inançlarının da düşük olacağı anlamına geldiğinden oldukça endişe vericidir. Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının dinledikleri müzik türüne göre müzik öğretimine yönelik özyeterlikleri incelenmiş yapılan analiz sonucunda sınıf öğretmeni adaylarının çoğunun popüler müzikler dinledikleri ortaya konmuştur. Bu bulgu Mentiş Köksoy (2012) Çevik et al.'un (2003) lisans öğrencileriyle gerçekleştirdikleri çalışmaların sonuçlarıyla da örtüşmektedir. Çalışmanın bulguları ışığında sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançları ile dinledikleri müzik türü arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Fakat çalışmada günde 1 saatten fazla müzik dinleyen sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançları ile günde 1 saatten az müzik dinleyen öğrenciler arasındaki farkın anlamlı olduğu görölmektedir. Bunun nedeninin, müzik dinlemeye daha çok vakit ayıran katılımcıların müziğe yönelik ilgilerinin daha fazla olmasından kaynaklandığı düşünölmektedir. Bunun tersine yine müziğe yönelik olumlu tutum olarak değerlendirilebilecek katılımcıların konsere gitme sıklıkları ile onların müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançları arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. İkisi de müziğe yönelik olumlu tutum olarak değerlendirilebilecek konsere gitme ve müzik dinleme süresi gibi değerşkenlerin, müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançları ile karşılaştırıldığında farklı sonuçlar vermesi şaşırtıcıdır. Bu bakımdan benzer örneklerde müziğe yönelik tutumlar ve müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançları arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarmaya çalışan çalışmalar yapılması önerilmektedir. Ayrıca çalışmanın bulguları nota okuyabilen katılımcıların müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançlarının nota okuyamayanlara göre anlamlı derecede farklı olduğunu ortaya koymuştur. Bu bulgular Özmenteş'in (2008) sınıf öğretmeni adayları ile yaptığı çalışma ile benzerlikler göstermektedir. Özmenteş (2008) gerçekleştirdiği bu çalışmasında sınıf öğretmeni adaylarının işitme eğitimi, solfej gibi konularda kendilerini yetersiz hissettiklerini belirtmiştir. Literatüre paralel olarak araştırmanın bulguları, çalgı çalabilen sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançlarının çalgı çalamayanlara göre anlamlı derecede farklı olduğunu ortaya koymuştur (Özmenteş 2008; Kutluk 2010; Barış ve Özata 2009; Yünlü ve Sağlam 2004).

Müzik eğitiminin çocuk gelişiminde ve ilkökul döneminde yadsınamaz bir yeri vardır. Sınıf öğretmenlerinin ilkökul döneminde kendilerini müzik alanında yeterli hissetmeleri onların lisans eğitimleri boyunca aldıkları derslerin niteliğiyle ve niceliğiyle yakından ilişkilidir. Araştırmanın bulguları doğrultusunda sınıf öğretmeni adaylarının meslek yaşamlarında kendilerini müzik konusunda yeterli hissedebilmeleri için nota okuyabilme ve çalgı çalabilme becerilerine sahip olmaları gerektiği düşünölmektedir. Bu bakımdan sınıf öğretmenliği programlarında bu becerilerin geliştirilebilmesi için gerekli değişikliklerin yapılması önerilmektedir. Ayrıca araştırmanın bulguları doğrultusunda sınıf öğretmeni adaylarının 2. sınıftan sonra müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançlarındaki belirgin düşüş göz önünde bulundurulduğunda bu programda yer alan müzik derslerinin yedinci ve sekizinci dönemlerde de yer alması gerektiği düşünölmektedir. Bununla birlikte sınıf öğretmeni adaylarının lisans eğitimleri boyunca müzikal bilgi ve becerilerini ve dolayısıyla özyeterlik inançlarını geliştirebilecek sosyal ve kültürel çevrenin üniversitelerde oluşturulması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Akbaş, A., ve Çelikkaleli, Ö. (2006). Sınıf öğretmeni adaylarının fen öğretimi özyeterlik inançlarının cinsiyet, öğrenim türü ve üniversitelerine göre incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2 (1), 98-110.
- Ayata, E., ve Aşkın, C. (2008). Müziğin beynin fonksiyonlarına olan etkisi . *İtü dergisi Sosyal Bilimler*, 5 (2), 13-22.
- Bandura, A. (2006). Guide for constructing self-efficacy scales. F. Pajares, ve T. Urdan içinde, *Self-efficacy beliefs of adolescents* (s. 307-337). Greenwich, CT: Information Age Publishing.
- Bandura, A. (1993). Perceived self-efficacy in cognitive development and functioning. *Educational Psychologist*, 28 (2), 117-148. http://dx.doi.org/10.1207/s15326985ep2802_3
- Bandura, A. (1986). *Social Foundations of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*. Englewood Cliffs: NJ: Prentice-Hall.
- Barış, A. D., ve Özata, E. (2009). Sınıf öğretmenliği anabilim dalında alınan müzik-müzik öğretimi derslerinin öğretmenlik uygulamalarındaki yansımaları . *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, s. 27-42.
- Bayındır, N., ve İnan, H. Z. (2008). Theory into practice: Examination of teacher practices in supporting children's creativity and creative thinking . *Ozean Journal Of Social Sciences*, 1 (1), 91-96.
- Coakes, S. J. (2005). *SPSS: Analysis Without Anguish: Version 12.0 for Windows*. Queensland: Wiley.
- Çevik, B. D. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi özyeterlik düzeylerinin incelenmesi. *Abi Evran Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (1), 145-168.
- Çevik, S., Akın, A., Onuk, Ö., ve Yalçınkaya, B. (2003). Cumhuriyetin 80. yılında gazi üniversitesi gençliğinin yaşamında müziğin yeri ve işlevi. *Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu*. Malatya.

Topoğlu, O. (2014). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine yönelik özyeterlik inançlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *International Journal of Human Sciences*, 11(2), 730-743. doi: [10.14687/ijhs.v11i2.3020](https://doi.org/10.14687/ijhs.v11i2.3020)

- Çubukçu, Z., ve Girmen, P. (2007). Öğretmen adaylarının sosyal özyeterlik algılarının belirlenmesi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* , 8 (1).
- Demirtaş, H., Cömert, M., ve Özer, N. (2011). Öğretmen adaylarının özyeterlik inançları ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Eğitim ve Bilim Dergisi* , 36 (159), 96-111.
- Göğüş, G. (2008). İlköğretim I. kademe müzik eğitiminde öğretmenin etkinliği . *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 21 (2), 369-382.
- Giles, A. M., ve Frego, D. R. (2004). An inventory of music activities used by elementary classroom teachers: An exploratory study. *Research in Music Education* , 22 (2), 13-22. <http://dx.doi.org/10.1177/87551233040220020103>
- Hash, P. M. (2009). Presevice classroom teachers' attitudes towards music in the elementatr curriculum. *Journal of Music Teacher Education* , 19 (2), 6-24. <http://dx.doi.org/10.1177/1057083709345632>
- Küçüköncü, Ö. (2000). Sınıf öğretmenliğinde müzik eğitimi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 7, 8-12.
- Küçükyılmaz, A. E., ve Duban, N. (2006). Sınıf öğretmeni adaylarının fen öğretimi özyeterlik inançlarının artırılabilmesi için alınacak önlemlere ilişkin görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 3 (2), 1-23.
- Kaptan, S. (1991). *Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri*. Ankara: Bilim Kitap Kırtasiye Ltd. Şti.
- Karacaoğlu , Ö. C. (2008). Öğretmenlerin yeterlilik algıları. *Yüzüncü yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 5 (1), 70-97.
- Kutluk, Ö. (2010). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik eğitimi ve üniversitede aldıkları müzik eğitimine ilişkin görüşleri. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi* , 29, 275-288.
- MEB. (1994). *İlköğretim Kurumları Müzik Dersi Öğretim Programı* . Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Mentiş Köksoy, A. (2012). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik dinleme tercihleri . *X. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*. Niğe.
- Miller, R. (1991). *Simultaneous Statistical Inference*. New York: Springer Verlog.
- Özdemir, G., ve Yıldız, G. (2010). Genel gelişim sürecinde müziksel gelişim. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* , 2 (2), 77-90.
- Özmenteş, S. (2011). Müzik öğretimine yönelik özyeterlik ölçeğinin geliştirilmesi. 2. *Conference on New Trends of Education and Their Implications*. Antalya.
- Özmenteş, S. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının ilköğretim müzik eğitimine ilişkin görüşleri: antalya ilinde nitel bir çalışma. *İzmir Özel Tevfik Fikret Okulları Eğitimde Yeni Yönelimler-5 "Öğrenmenin Doğası ve Değerlendirme*. İzmir.
- Saydam, R. (2003). İlköğretim okulunda müzik dersi. *Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu, İnönü Üniversitesi*. Malatya.
- Schunk, D. H., & Pajares, F. (2002). The development of self-efficacy. A. Wigfield, & J. Eccles içinde, *Development of Academic Achievement Motivation*. San Diego: Academic Press.
- Senemoğlu, N. (2003). *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim*. Ankara: Gazi Kitapevi.
- Sun, M., ve Seyrek, H. (1993). *Okulöncesi Eğitiminde Müzik*. İzmir: Mey Müzik Eserleri Yayınları.
- Şahin, K., ve Aksüt, M. (2002). I. kademe müzik derslerine ilişkin öğretmen görüşleri . *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* , 4 (2), 105-118.
- Yünlü, F., ve Sağlam, M. (2004). Sınıf öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin görüşleri, içerikle ilgili güçlükleri ve eğitim gereksinimleri. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi* , 3 (6), 211-226.

Extended English Abstract

Introduction

The term self-efficacy is mentioned first time in Bandura's social learning theory. According to Bandura (2006) self-efficacy refers to beliefs about one's capabilities to learn or perform behaviors at designated levels. Much research shows that self-efficacy influences academic motivation, learning, and achievement (Schunk and Pajares 2002). It is thought that classroom teacher candidates' self-efficacy beliefs among music teaching is important when the positive effects of music education in early childhood are considered. Thus the purpose of this study is to determine whether there is a significant difference between the classroom teacher candidates' self efficacy beliefs among music teaching and their ages, genders, grades, kind of music that they listen, the time they spent to listen to music, habit of going to a concert, the ability to sight-read and to play an instrument.

Method

The study is a descriptive study. The sample of the study is 264 classroom teacher candidates who get education in Adnan Menderes University. "Self-Efficacy Towards Music Teaching Scale" which was developed by Özmenteş (2011), was used to measure the classroom teacher candidates' self-efficacy beliefs. First of all Kolmogorov Smirnov test was used to analyse the data was normally distributed. As a result t test for independent samples as used to analyse the difference between the classroom candidates self-efficacy beliefs and their genders, abilities to play an instrument and to sight-read. Analysis of variance test (ANOVA) was used to analyse the difference between the classroom candidates self-efficacy beliefs and their grades and habits of going to a concert. Pearson product-moment correlation coefficient was used to analyse the relationship between the classroom teacher candidates' self-efficacy beliefs and their ages. Mann Whitney U test was used to analyse the difference between participants' self-efficacy beliefs and kind of music that they listen and the time they spent to listen music.

Findings (Results)

Findings of the study has shown that there was no relationship between the participants self-efficacy beliefs towards music teaching and their ages ($r = ,023$, $p = ,70$) and there was no significant difference between participants self-efficacy beliefs towards music teaching and their genders (female = 73,76, male = 71,90, $t(174,32) = ,998$, $p = ,320$) but there was a significant relationship between the classroom teachers' self-efficacy beliefs towards music teaching and their grades ($F(3-263) = 14,14$, $p = ,000$). While there was no significant difference between the participants' self-efficacy beliefs towards music teaching and their habits of going to a concert and kind of music that they listen ($F(3-263) = ,654$, $p = ,521$); there was a significant difference between the classroom teachers' self-efficacy beliefs towards music teaching and their ability to sight-read (can = 76,41, can't = 63,00, $t(262) = ,7,08$, $p = ,000$) and to play an instrument (can = 79,54, can't = 67,84, $t(262) = ,7,46$, $p = ,000$) and the time they spent to listen to music ($U = 6174,5$, $p = ,05$).

Conclusion and Discussion

In parallel to the literature the results have shown that there was no relationship between the participants self-efficacy beliefs towards music teaching and their ages and there was no significant difference between participants self-efficacy beliefs towards music teaching and their genders (Çevik 2011; Akbaş and Çelikkaleli 2006; Çubukçu and Girmen 2007). But a significant relationship between the classroom teachers' self-efficacy beliefs towards music teaching and their grades was found as a result of the study. The highest score of the participants' self-efficacy beliefs towards music teaching was the pupils in the second grade. It is thought that this finding is a result of the music lessons takes place in the third and fourth semesters in the elementary school education programme. Participants' self-efficacy beliefs towards music education scores dramatically decreases while the level of their grades increases. The habits of going to a concert and listening to

music can be seen as positive attitudes towards music. Both activities were expected to have similar effect on self-efficacy. However, it was observed that there was no significant difference between the participants' self-efficacy believes towards music teaching and their habits of going to a concert. In contrast there was a significant difference between their self-efficacy believes towards music teaching and the time they spent to listen to music. Hence it is suggested that the relationship between the self-efficacy believes and attitudes must be investigated in further studies. There was a significant difference between the classroom teachers' self-efficacy believes towards music teaching and their ability to sight-read and to play an instrument. In this respect it is thought that classroom teachers must play at least one instrument and sight-read in their professional lives and in elementary school education programmes required changes must be made the for developing these abilities of classroom teacher candidates.